บทที่ ๒

การประกันภัย ความเป็นมา วัตถุประสงค์

ความหมายของการประกันภัย

มาตรา ๘๖๑ [๑] ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันภัยไว้ว่า "อันว่าสัญญาประกันภัยนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัย หากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตดั่งได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้ บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงิน ซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย"

การประกันภัยมิได้หมายความว่า เป็นกิจการการประกันมิให้ภัยนั้นเกิดขึ้น หรือลดความเสียหายได้ แต่หมายถึงการให้คุ้มครองแก่ชีวิตและทรัพย์สินการขาดผลประโยชน์ ความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อสาธารณะชน อันอาจเกิดจากภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ การถูกกลั่นแกล้ง ตลอดจนความประมาทเลินเล่อตามวิสัยปุถุชน เป็นการโอนความรับผิดชอบจากผู้เอาประกันให้แก่ผู้รับประกัน โดยสัญญาว่าเมื่อเกิดการเสียหายตามที่ตกลงกันไว้ บริษัทรับประกันจะจ่ายค่าเสียหายให้ตามจำนวนที่รับประกัน หรืออาจจะทำให้ทรัพย์สินที่ประกันนั้น มีสภาพดีเหมือนเดิม โดยบริษัทประกันภัยจะต้องขอรับค่าบริการ ซึ่งเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อยบ้าง

ดังนั้น จึงพอสรุปความหมายของการประกันภัยได้ว่า [๒] "การประกันภัย เป็นวิธีการที่มนุษย์นำมาใช้เพื่อลดการเสี่ยงจากการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น แก่ชีวิตร่างกายหรือทรัพย์สินด้วยวิธีการเฉลี่ยการสูญเสียระหว่างผู้ที่อยู่ในวงสังคมเดียวกัน และเผชิญภัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่วนการเสี่ยงภัยนั้น นักวิชาการประกันภัยได้นิยามไว้ว่า เป็นความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการสูญเสีย"

---

[๑] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัมฤทธิ์ รัตนดารา, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, บรรพ ๑-๖, (พิมพ์ : วัชรินทร์การพิมพ์, ๒๕๑๙), หน้า ๒๓๘.

[๒] สุชาย เชาว์วิศิษฐ์, การเสี่ยงภัยกับการประกันภัย, วารสารสำนักงานประกันภัย (ปีที่ ๕ เล่ม ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๒๓) (พิมพ์ : นำอักษรการพิมพ์), หน้า ๕.

การแยกประเภทธุรกิจประกันภัย เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

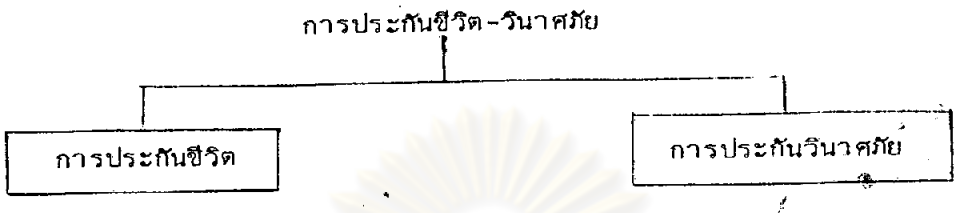

๑. การประกันชีวิตประเภทตลอดชีพ
๒. การประกันชีวิตประเภทกำหนดระยะเวลา
๓. การประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์
๔. การประกันชีวิตประเภทบำนาญ
๕. การประกันชีวิตประเภทกลุ่ม (หมู่)
๖. การประกันชีวิตสำหรับผู้มีรายได้น้อย

๑. การประกันอัคคีภัย
๒. การประกันภัยทางทะเลและการขนส่ง
๓. การประกันภัยรถยนต์
๔. การประกันภัยอุบัติเหตุ
๕. การประกันภัยโจรกรรม
๖. การประกันภัยเครื่องจักร
๗. การประกันภัยการรับผิดชอบผู้ไร้อาชีพ
๘. การประกันภัยเบ็ดเตล็ด

การแบ่งประเภทการประกันที่แยกให้เห็นนี้ ชี้ให้เห็นว่าธุรกิจประกันภัยที่ดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ การประกันชีวิต กับการประกันวินาศภัย

<u>การประกันภัยในประเทศไทย</u>

การประกันภัยในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ ๖ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตรากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ขึ้น เพื่อใช้บังคับเกี่ยวกับการประกันภัยและการประกันชีวิต เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๖๗ ถ้าถือตามหลักฐานนี้ก็แสดงว่า กิจการประกันภัยได้ดำเนินกิจการแล้ว มิฉะนั้นคงไม่มีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับ ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า กิจการประกันภัยในประเทศไทยได้มีมาก่อนปี พ.ศ. ๒๔๖๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ได้มีการตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยของสาธารณชน ซึ่งจากพระราชบัญญัตินี้ บริษัทประกันภัยจะขอเปิดดำเนินกิจการนั้นต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล เพราะรัฐบาลมีอำนาจที่จะตั้งเงื่อนไขและออกกฎหมายบังคับเพื่อควบคุมกิจการประกันภัยได้

การประกันวินาศภัย คือการประกันภัยอื่น ๆ ของมนุษย์ ยกเว้นการประกันชีวิต เป็นสัญญาที่บุคคลผู้หนึ่งทำหน้าที่เป็นหลักประกันแก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งว่า จะไม่ต้องรับความเดือดร้อนจากภัยที่เกิดขึ้นในอนาคต ที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียหรือเสียหายแก่ชีวิต และทรัพย์สินของตน โดยฝ่ายผู้ให้หลักประกันจะได้รับเงินตอบแทนจนเพียงพอแก่การให้คำมั่นสัญญานั้น ฝ่ายผู้ให้หลักประกันนั้นจะทำการรับโอนความเสี่ยงภัยของสมาชิกแต่ละคน เพื่อที่จะกระจายไปยังสมาชิกผู้ที่ได้รับความเสียหายทุกคนภายใต้การคุกคามของภัยอย่างเดียวกัน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๖๑ บัญญัติว่า "อันว่าสัญญาประกันภัยนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่ง ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้นหรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตดั่งได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกัน"

การประกันภัย มีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ ๓ ประเภท คือ

๑. ผู้รับประกัน (Insurer) จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัด ทำหน้าที่รวบรวมผู้ที่มีความประสงค์เข้าร่วมรับผิดชอบในส่วนเฉลี่ยความเดือดร้อน และรวบรวมเงินเพื่อนำไปให้บุคคลที่ประสบความเดือดร้อน ตามสัญญาที่กำหนดไว้

๒. ผู้เอาประกัน (Insured) คือบุคคลที่แสดงความจำนงเข้าร่วมกลุ่ม โดยตั้งกรมธรรม์ประกันวินาศภัย มีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันตามมูลค่าที่ได้ตกลงกัน

๓. ผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiary) คือบุคคลที่พึงจะได้รับค่าสินไหมทดแทนหรือจำนวนเงินใช้ให้ เป็นบุคคลที่ถูกระบุไว้ในกรมธรรม์ที่บริษัทจะจ่ายเงินที่เอาประกันให้ ในเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้รับผลประโยชน์และผู้เอาประกันอาจจะเป็นบุคคลคนเดียวกันหรือไม่ก็ได้

การประกันชีวิตในประเทศไทย [๑]

การประกันชีวิตในประเทศไทยนี้ ได้มีการควบคุมเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ มีบริษัทต่างประเทศได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการประกันชีวิต ๔ บริษัท ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. เกรต อีสเตอร์นไลฟ์ แอสชัวรันส์ คัมปานี ดำเนินกิจการเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๓

๒. แมนูแฟคเจอร์เรอล์ไลฟ์ อินชัวรันซ์ คัมปานี ดำเนินกิจการเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๓

๓. ไชน่า อันเดอร์ไรเตอร์ ลิมิเต็ด ดำเนินกิจการเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๓

๔. ซันไลฟ์ แอสชัวรันซ์ คัมปานี ออฟ แคนาดา ดำเนินกิจการเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๓

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้มีบริษัทต่างประเทศเพิ่มอีก ๑ บริษัท แต่ก็เลิกกิจการไป คงเหลือ ๔ บริษัทเช่นเดิม ต่อมาวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๑ ได้มีบริษัทต่างประเทศ ได้รับอนุญาตอีกบริษัทหนึ่ง คือ อินเตอร์เนชั่นแนล แอสชัวรันซ์ คัมปานี ลิมิเต็ด

บริษัทต่าง ๆ เหล่านี้ดำเนินกิจการในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฉะนั้น เมื่อญี่ปุ่นเข้ายึดครอง บริษัททั้งหมดก็ต้องหยุดดำเนินกิจการ ดังนั้น คนไทยจึงมีโอกาสเริ่มประกอบธุรกิจประกันชีวิต ได้แก่บริษัท(๑)ไทยประกันชีวิต จำกัด และบริษัท(๒)ไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้สงบเรียบร้อยแล้ว บริษัทต่างประเทศเหล่านี้ก็ได้ดำเนินกิจการใหม่เพียง ๒ บริษัท คือ บริษัทซันไลฟ์ คัมปานี ออฟ แคนาดา และบริษัทแมนูแฟคเจอร์เรอล์ไลฟ์ อินชัวรันส์ คัมปานี ต่อมาจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๒ บริษัททั้ง ๒ ก็ได้หยุดดำเนินกิจการประกัน

---

[๑] สุธรรม พงศ์สำราญ, ฟังใจ ฟังพานิช, วิรัช ณ สงขลา, หลักการประกันชีวิต โครงการจัดพิมพ์และเผยแพร่ตำรา คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พิมพ์ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑), หน้า ๗.

ชีวิตในประเทศไทย เพราะไม่พอใจในเงื่อนไขของกระทรวงเศรษฐการ (กระทรวงพาณิชย์) ได้กำหนดให้มีการวางหลักทรัพย์ ๑/๓ ของเบี้ยประกันในปีที่แล้ว ๆ มา

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้มีบริษัทไทยประสิทธิประกันภัยและคลังสินค้า จำกัด (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทไทยประสิทธิประกันภัย จำกัด) เปิดดำเนินกิจการประกันชีวิต ต่อมาในปี ๒๔๙๒ ได้มีบริษัทนครหลวงประกันชีวิต จำกัด เพิ่มขึ้นอีกบริษัทหนึ่ง จึงสรุปได้ว่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๙๒ รวมบริษัทคนไทยที่ดำเนินกิจการประกันชีวิตได้ ๔ บริษัทด้วยกัน

บริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการมาในเมืองไทย มีจำนวนสูงสุด ๑๓ บริษัท จากจำนวนบริษัทประกันชีวิตทั้งหมด ๑๓ บริษัท ได้มี ๒ บริษัทเลิกล้มกิจการไป ได้แก่ บริษัทนครหลวงประกันชีวิต จำกัด ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ และบริษัทประกันชีวิตบูรพา จำกัด ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติประกันชีวิต เพื่อใช้ควบคุมบรรดาบริษัทประกันชีวิต ดังนั้น เป็นอันว่าในปัจจุบันมีบริษัทประกันชีวิตในเมืองไทยเพียง ๑๑ บริษัท เป็นสาขาของบริษัทต่างประเทศ ๒ บริษัท ส่วนที่เหลือ ๙ บริษัทนั้น เป็นของคนไทย

บริษัทประกันชีวิตทั้ง ๑๑ บริษัทนี้ เป็นบริษัทที่รับประกันชีวิตเพียงอย่างเดียว ๕ บริษัท ส่วนอีก ๖ บริษัทดำเนินกิจการทั้งประกันชีวิตและวินาศภัย รวมอยู่ในบริษัทเดียวกัน เพียงแต่แยกบัญชีและงบการเงินออกเป็น ๒ ฝ่ายเท่านั้น เป็นสาขาของบริษัทต่างประเทศ ๑ บริษัท และอีก ๕ บริษัทนั้นเป็นของคนไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายของการประกันชีวิต

การประกันชีวิต คือวิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมมือกัน และยอมรับผิดชอบในส่วนเฉลี่ยความเดือดร้อนเกี่ยวกับรายได้ ที่เกิดขึ้นแก่ครอบครัวของบุคคลกลุ่มนี้ การมรณกรรมของบุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ย่อมทำความเดือดร้อนในเรื่องรายได้มาสู่ครอบครัวนั้น หากบุคคลผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว

ได้ทำการประกันชีวิต หมายถึงยอมให้บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมรับผิดชอบ และรับส่วนเฉลี่ยเรื่องความเดือดร้อนแล้ว ครอบครัวของบุคคลนั้นก็จะได้รับเงินจำนวนหนึ่งตามสัญญา ซึ่งสามารถแบ่งเบาความเดือดร้อนในเรื่องรายได้ได้

ดังนั้น การประกันชีวิตหมายถึง การทดแทนการสูญเสียรายได้ คำว่า "รายได้" นี้สำคัญมาก เพราะคนเราสามารถยังชีพอยู่ได้ ก็เนื่องจากรายได้นั่นเอง แต่รายได้นี้เป็นสิ่งไม่แน่นอน อาจจะมีเหตุการณ์ที่ทำให้รายได้ต้องหยุดลงในขณะใดขณะหนึ่ง เช่น มรณกรรม ความชราและทุพพลภาพ ฯลฯ แต่ในชีวิตจริงของบุคคลทั่ว ๆ ไป การสูญเสียรายได้จากเหตุที่กล่าวมาแล้วมิได้มีการชดเชยให้ ดังนั้น การประกันชีวิตสามารถที่จะขจัดปัญหาชีวิตดังกล่าวได้ คือช่วยให้บุคคลที่ประสบปัญหานี้ได้รับการชดเชยเงินจำนวนหนึ่ง

การประกันชีวิตมิใช่วิธีป้องกันการสูญเสีย หากแต่เป็นวิธีการชดใช้หรือทดแทนความสูญเสียนั่นเอง เป็นการสูญเสียรายได้อันเกิดจากการสูญเสียพลังการหาเลี้ยงชีพ คือการเสียชีวิตของหัวหน้าครอบครัว ความชราภาพ หรือทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการขาดรายได้ จุดประสงค์ของการประกันชีวิตคือ ต้องการให้ครอบครัวที่ประสบการณ์สูญเสียได้รับการชดใช้ บุคคลที่ชราหรือบุคคลที่ทุพพลภาพมีรายได้สำหรับเลี้ยงตัวเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่า การประกันชีวิตได้พิจารณาว่า คนเรานี้จะต้องมีชีวิตอยู่ ต้องตาย ต้องใช้จ่าย และต้องการรายได้ จะมีวิธีการอย่างไรให้คนเรามีชีวิตอยู่อย่างมั่นคง ดังนั้น การประกันชีวิตมิได้หมายถึงการเร่งให้ตาย ตามที่บุคคลบางคนเข้าใจเลย แต่พอจะสรุปได้ว่า การประกันชีวิตเป็นวิธีให้ความคุ้มครองต่อการสูญเสียรายได้ในอนาคตวิธีเดียวในโลก ที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุป ความแตกต่างระหว่างการประกันชีวิต กับการประกันวินาศภัย[๑]

	การประกันชีวิต	การประกันวินาศภัย
๑.	ความเสียหาย	
	๑. ภัยนั้นต้องเกิดขึ้นแน่นอน (ทุกคนตาย)	๑. อาจจะเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้
	๒. เมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่มีการตาย ครึ่ง ๆ กลาง ๆ หรือบางส่วน	๒. เมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะเกิดแบบสิ้นเชิง *(Total)* หรือแบบบางส่วน *(Partial)* ก็ได้
๒.	ค่าตอบแทน	
	๑. ค่าตอบแทนเป็นจำนวนเงินแน่นอนตายตัว	๑. จ่ายให้ไม่เกินความเสียหายที่แท้จริง
	๒. ต้องจ่ายให้ในกรณีที่ผู้เอาประกันตายหรือเมื่อสัญญาครบอายุ (บางประเภทเมื่อถึงอายุกำหนดแล้วยังไม่ตาย บริษัทก็จะให้เงินทุน + เงินสมนาคุณ)	๒. จ่ายให้ไม่เกินทุนประกันหรืออาจจะไม่ให้เป็นเงิน แต่อาจจะนำของที่เหมือนกันมาทดแทน
๓.	เบี้ยประกัน	
	๑. ดูอายุของผู้เอาประกัน อายุน้อยเบี้ยประกันน้อย	๑. พิจารณาจากทรัพย์สินที่เอาประกัน

---

๑ หลักการประกันชีวิต (เล่มเดียวกัน), หน้า ๑๕.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	การประกันชีวิต	การประกันวินาศภัย
	๒. ดูสุขภาพของผู้เอาประกัน	๒. พิจารณาสิ่งแวดล้อม
	๓. ดูอาชีพ อาชีพที่ชั่นทอนชีวิตเบี้ยประกันสูง	๓. พิจารณาตัวผู้เอาประกัน
	๔. การชำระเบี้ยประกัน มีหลายวิธี จะชำระเป็นรายปี ราย ๖ เดือน ราย ๓ เดือน หรือรายเดือนก็ได้	๔. การชำระเบี้ยประกันมักทำคราวละปี
๔.	ระยะเวลาประกัน	
	๑. ระยะเวลายาวมาก	๑. ระยะเวลามักสั้นอย่างมากแค่ ๑๒ เดือน
	๒. ยกเลิกไม่ได้ (ยกเว้นผู้เอาประกันเป็นฝ่ายบอกเลิก)	๒. ตอบยกเลิกสัญญาได้ง่ายโดยคืนเบี้ยประกันบางส่วนคืน
๕.	เงินสำรอง	
	๑. เบี้ยประกันได้รับเมื่อรวมแล้วนับว่ามากกว่าการประกันวินาศภัยมาก	๑. เบี้ยประกันที่ได้รับมามีจำนวนไม่มากนักต้องสำรองส่วนหนึ่งที่เหลือ ถ้าเอาไปลงทุนเท่าที่ทำได้
	๒. เบี้ยประกันที่ได้รับแบ่งเป็น	๒. ถ้าไม่เกิดความเสียหาย บริษัทได้ค่าเบี้ยประกันทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์
	ก. สำรองไว้ชดเชยเมื่อมีคนตาย	
	ข. จัดสรรค่าใช้จ่ายถ้ามีมาก	
	ค. จัดสรรสำหรับเอาไปลงทุน	
๖.	การเสี่ยงภัย	
	๑. พิจารณาสุขภาพอย่างถี่ถ้วน	๑. รอบคอบเข้มงวดมาก
	๒. ดูอายุและอาชีพ	๒. ดูสภาพของทรัพย์สินว่าดีหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	การประกันชีวิต	การประกันวินาศภัย
๗. การหาดอกผล	เนื่องจากเป็นสัญญาระยะยาว จึงสามารถนำเอาเบี้ยประกันไปลงทุนหาดอกผลได้มากที่สุด	ทำไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะเงินที่ได้มาต้องเอาไปชดใช้ค่าเสียหาย
๘. กำไร	กำไรได้จากนำเอาเบี้ยประกันไปลงทุนหาดอกผล	กำไรได้จากการที่เกิดการเสียหายน้อย การนำเอาเบี้ยประกันไปลงทุนทำได้น้อยมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยสำคัญของการประกันชีวิต

การเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่หรือเส้นตรง (*Level Premium*)

การเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่นี้ มีผู้คิดค้นนำมาใช้แล้วในครั้งแรก แต่ในช่วงระยะเวลานั้น ได้มีบุคคลต่าง ๆ คัดค้านเป็นอย่างมาก ผลปรากฏว่าไม่เป็นที่ยอมรับ ได้มีผู้ออกความเห็นว่า การเก็บเบี้ยประกันลักษณะนี้ ผลประโยชน์จะตกแก่ฝ่ายผู้รับประกันแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งไม่เป็นความจริงเลย และปัจจุบันนี้ถือว่าการเก็บเบี้ยประกันแบบนี้ เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันทั่วไป

ความหมายของการเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่ หมายถึง การเก็บเบี้ยประกันในจำนวนที่เท่ากันของทุก ๆ งวด (เท่ากับจำนวนแรกที่ได้จ่ายให้กับบริษัท) โดยไม่มีการเพิ่มเบี้ยประกัน แม้ว่าผู้เอาประกันจะมีอายุมากขึ้น เช่นผู้เอาประกันตกลงทำประกันเมื่ออายุ ๒๐ ปี จ่ายเบี้ยประกันงวดละ ๕๐๐ บาท เขาก็จะจ่าย ๕๐๐ บาท ไปตลอดจนอายุถึงกำหนด อาจจะเป็นถึง ๕๕ ปี หรือ ๖๐ ปี แล้วแต่สัญญาการประกัน

แม้ว่าการเก็บเบี้ยประกันแบบอัตราคงที่นี้ จะเป็นเรื่องที่บริษัทประกันชีวิตต่าง ๆ ได้นำมาใช้ ซึ่งคงจะขัดกับเรื่องของธรรมชาติ ในกรณีที่ความสามารถในการหารายได้ของบุคคลจะค่อย ๆ ลดลง เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การที่จะนำวิธีเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่มาใช้ จะต้องอาศัยเหตุผลต่าง ๆ มาประกอบดังต่อไปนี้ คือ

๑. บุคคลที่อยู่ในวัยฉกรรจ์ มีความสามารถหารายได้ ก็เก็บเบี้ยประกันตามกำลังที่เขาสามารถหาได้ ซึ่งบุคคลในวัยนี้ไม่ถึงแก่มรณกรรมง่าย ๆ ฉะนั้นบริษัทจึงมีโอกาสเก็บเงินของเขามาลงทุนให้ได้ดอกผล มาชดเชยในช่วงที่มีอายุมากขึ้น โดยเขาไม่ต้องจ่ายเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นเลย

๒. การเก็บเบี้ยประกันในระยะแรก ๆ ของการทำประกันชีวิต ซึ่งบริษัทเก็บเกินจำนวนที่ต้องการอยู่แล้ว ดังนั้นส่วนที่เรียกเก็บเกินจำนวนนี้ ก็จะนำไปชดเชยเมื่อผู้เอาประกันมีอายุมาก และโอกาสถึงแก่กรรมก็มากขึ้นตามไปด้วย

เหตุผลที่เก็บเบี้ยประกันแบบคงที่ในทรรศนะของธุรกิจประกันภัย

๑. ถ้าบริษัทเรียกเก็บเบี้ยประกันตามอายุของคน (อายุมากเก็บแพง) ผู้เอาประกันก็อาจจะไม่สามารถชำระได้ เมื่ออายุมากขึ้น

๒. การเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่ เป็นสาเหตุที่จะชักชวนให้บุคคลต่าง ๆ มาทำประกันชีวิตมากขึ้น เพราะเขาไม่ต้องชำระเบี้ยประกันเท่ากับทุนประกัน บริษัทเรียกเก็บเบี้ยประกันเกือบ ๆ เท่ากับทุนประกันเท่านั้น

๓. การเก็บเบี้ยประกันแบบคงที่ทำให้มีผลดีในด้านวิทยาการดังนี้

๓.๑ ทำให้เกิดการคุ้มครอง หมายถึง ผู้เอาประกันจ่ายเบี้ยประกันในระยะเริ่มต้นมาก ถ้าผู้เอาประกันไม่ถึงแก่กรรม จนครบสัญญา ก็ได้รับการคุ้มครองที่คุ้มค่า

๓.๒ ทำให้เกิดการออมทรัพย์ ซึ่งผู้เอาประกันรู้หน้าที่ของตนเอง เพราะต้องกันเงินไว้จ่ายให้บริษัท และบริษัทก็มีหน้าที่เก็บเงิน เพื่อไว้สำหรับคนที่ถึงแก่มรณกรรม

๓.๓ ทำให้มีการลงทุน เพราะบริษัทจะสามารถลงทุนได้ โดยมีแผนการที่แน่นอน เนื่องจากทราบแล้วว่าจะต้องเก็บจากผู้เอาประกัน เป็นจำนวนเท่าใด และจะต้องนำไปลงทุนด้านใดบ้าง

เงินสำรองประกันชีวิต (*Reserve*)

เงินสำรองโดยทั่วไป

เงินสำรองถือว่าเป็นหัวใจของการประกันชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะว่าถ้าไม่มีเงินสำรองแล้ว ธุรกิจการประกันชีวิตก็ไม่อาจดำเนินการไปได้ อนึ่ง การคำนวณเงินสำรองประกันชีวิตต้องอาศัยหลักคณิตศาสตร์ และผู้ศึกษาเองก็ต้องทราบด้วยว่า

ก. เงินสำรองประกันชีวิตคืออะไร

ข. เงินสำรองประกันชีวิตเกิดขึ้นได้อย่างไร

ค. มีกฎเกณฑ์ในการคำนวณอย่างไรบ้าง

007999

เป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ว่า เบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทได้รับมานั้น ไม่วันใดก็วันหนึ่งที่บริษัทต้องจ่ายคืนแน่ แม้ว่าผู้เอาประกันจะถึงแก่มรณกรรมภายในกำหนดสัญญาหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นบริษัทจึงมีความจำเป็นต้องสะสมเงินส่วนเกินไว้ เป็นเงินสำรอง และนำเงินสำรองนี้ไปทำการลงทุน เพื่อหาดอกผล จึงทำให้เงินสำรองมีจำนวนเพิ่มพูน จะได้คุ้มกับการคุ้มครองที่บริษัทต้องรับผิดชอบ จะเห็นได้จากแผ่นภาพที่แสดงไว้ แต่วิธีการนี้จะไม่สามารถทำได้ หากผู้เอาประกันเสียชีวิตก่อนกำหนด (เช่นทำประกันไว้ ๑๕ ปี แต่จ่ายเบี้ยประกันเพียง ๕ ปี ก็ถึงแก่กรรมลง) ถ้านำเงินไปลงทุนทั้งหมด ทางบริษัทก็จะไม่มีเงินจ่ายพอ ทั้งนี้เพราะความคุ้มครองในช่วงปลายอายุ จะเท่ากับเงินสำรองพอดี

แผ่นภาพที่ ๑ แสดงการให้ความคุ้มครองและการสะสมเงินสำรองแต่ละรายของบริษัท

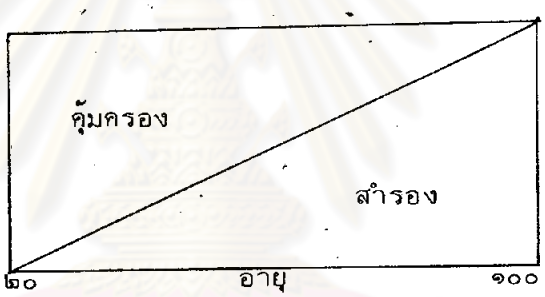

แต่ทางบริษัทมีทางแก้ เช่น ในการทำประกันชีวิตแบบตลอดชีพ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่กรรมในระยะเวลาอันสั้น เงินที่ได้จากเบี้ยประกันของผู้ตาย ซึ่งบริษัทสะสมไว้ย่อมไม่พอ บริษัทมีวิธีเพิ่มเติมส่วนที่ขาดนี้ โดยเอาเงินสำรองของคนอื่นที่ยังไม่ตายมาทดแทน โดยอาศัย *Law of Great Numbers* นั่นเอง การทำเช่นนี้ทำให้เงินสำรองขาดดุลก็จริง แต่บริษัทก็ไม่วิตกนัก เพราะผู้เอาประกันคงไม่ตายพร้อม ๆ กันหมดทุกรายแน่ แม้เงินสำรองจะขาดดุลไปบ้าง แต่ส่วนที่นำไปลงทุนก็จะให้ดอกผลมาชดเชย ทำให้ไม่ขาดดุลอยู่นานนัก ภายในไม่ช้าก็จะคืนสู่ดุลตามปกติ

<u>เงินสำรองคืออะไร</u>

กิจการประกันชีวิตมีความแตกต่างกับกิจการประกันภัยอย่างอื่น และแตกต่างกับการค้าขายโดยทั่วไป การประกันชีวิตนั้นทำหน้าที่คล้าย ๆ สหกรณ์ เป็นศูนย์กลางในการให้ความคุ้มครองด้านการเงิน โดยการชำระทุนประกันแก่สมาชิก เมื่อถึงแก่กรรมหรือเมื่อครบกำหนดเวลาประกัน

ทั้งนี้แล้วแต่แบบของการประกัน อย่างไรก็ดี เป็นที่เข้าใจว่า เงินที่บริษัทรับมาจากผู้เอาประกันนั้น ในวันหนึ่งต้องคืนให้แก่ผู้เอาประกัน มิใช่เป็นรายได้ของบริษัท ดังนั้นในระหว่างที่ยังไม่ถึงเวลาที่ต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกัน บริษัทจึงจำเป็นต้องเตรียมเงินทุนไว้จำนวนหนึ่ง เรียกว่า เงินสำรอง พร้อมที่จะนำออกจ่ายให้แก่ผู้เอาประกัน หรือผู้รับผลประโยชน์ เมื่อถึงโอกาสที่จะต้องจ่าย ซึ่งโดยปกติก็เมื่อผู้เอาประกันประสพมรณกรรม หรือครบกำหนดเวลาของกรมธรรม์ เงินสำรองจึงเป็นหนี้สินของบริษัท คล้ายกับเงินยืมในการค้าขายทั่ว ๆ ไปนั่นเอง จำนวนเงินสำรองจะมีเท่าใดจึงจะอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมนั่น กฎหมายจะกำหนดไว้ ตามธรรมดามักจะอยู่ในอัตราร้อยละ ๘๐-๙๐ ของหนี้สินทั้งหมดของบริษัท เป็นรายการหนี้สินที่สำคัญที่สุดของการประกันชีวิต

<u>เงินสำรองเกิดขึ้นได้อย่างไร</u>

การกำหนดจำนวนเงินเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายให้แก่บริษัท แต่ละงวดนั้น ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันชีวิต น่าจะคำนวณจากตารางมรณวิสัย คือ ถ้ายิ่งผู้เอาประกันมีอายุมากขึ้นก็ควรจะเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นทุกปีเป็นลำดับไป เพราะเมื่อคนอายุมากขึ้น โอกาสที่จะตายก็ย่อมมีมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ทางทฤษฎีจะเป็นเช่นนี้ แต่ทางปฏิบัตินั้น จะเห็นได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้เอาประกันเป็นอย่างมาก เพราะคนเรายิ่งมีอายุมากขึ้น ความสามารถในการทำมาหาเลี้ยงชีพคงลดน้อยลงกว่าเมื่ออยู่วัยหนุ่ม จึงไม่สะดวกที่จะต้องรับภาระเสียเบี้ยประกันสูงขึ้นเป็นลำดับ เพื่อที่จะแก้ปัญหานี้ นักคณิตศาสตร์ประกันชีวิตจึงได้คำนวณหาเบี้ยประกัน ให้มีจำนวนเท่ากันทุกปี เป็นอัตราที่ผู้เอาประกันชำระเท่ากันทุกปีโดยตลอด เรียกว่า ระบบเบี้ยประกันเท่ากันตลอดระยะเวลาประกัน (*Net Level Premium System*) และระบบเบี้ยประกันเท่ากันนี้เอง เป็นต้นเหตุให้เกิดทุนสำรองขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากว่าในปีต้น ๆ ของระยะเวลาประกันนั้น ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันให้แก่บริษัทผู้รับประกัน มากเกินกว่าที่จะต้องเสียสำหรับอัตราในขั้นอายุของตน ส่วนปีหลัง ๆ นั้นกลับตรงข้าม คือ จ่ายเบี้ยประกันน้อยกว่าอัตราที่ตนควรจะเสียในขั้นอายุของตน (เบี้ยประกันเท่ากันตลอด) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบริษัทผู้รับประกันจะต้องกันเงินส่วนที่เกิน จากการรับชำระเบี้ยประกันในปีแรก ๆ ไว้ เพื่อชดเชยส่วนที่ขาดในการรับเบี้ยประกันในปีหลัง ทั้งเพื่อสำรองไว้ชำระเมื่อกรมธรรม์ถึงกำหนด เงินที่สะสมนี้เรียกว่า เงินสำรองประกันชีวิต (*Reserve*)

ปัจจัยที่ใช้กำหนดเงินสำรอง

การกำหนดเงินสำรองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ประการดังต่อไปนี้

๑. เงินสำรองขึ้นอยู่กับเงินที่เอาประกัน ถ้าจำนวนทุนประกันสูง เงินสำรองก็สูงตามไปด้วย

๒. อายุของผู้เอาประกัน

๒.๑ อายุน้อย ค่าเบี้ยประกันต่ำ แต่บริษัทเก็บไว้ได้นาน จำนวนเงินสำรองจะค่อย ๆ สูงขึ้นตามอายุที่เพิ่มมากขึ้น

๒.๒ อายุมาก ผู้เอาประกันเริ่มทำประกันชีวิตอายุประมาณ ๓๐-๔๐ ปี เบี้ยประกันก็สูง ดังนั้นต้องกันเงินสำรองไว้มาก เพราะ

ก. ได้ค่าเบี้ยประกันมาก เงินสำรองก็มากตาม

ข. ผู้เอาประกันอายุมาก โอกาสถึงแก่มรณกรรมก็มากตามไปด้วย

จึงต้องกันเงินสำรองไว้สำหรับผู้เอาประกันมาก

๓. ระยะเวลาที่มีผลบังคับในสัญญา ถ้าระยะเวลาสั้น เช่น ตกลงทำสัญญา ๑๐ ปี ในลักษณะแบบนี้ ก็ต้องกันเงินสำรองไว้มาก

๔. ประเภทของกรมธรรม์ ถ้าประกันชีวิตแบบตลอดชีพ ก็จะกันเงินสำรองไว้ไม่มาก เพราะการชำระเบี้ยประกันเป็นระยะยาว แต่ถ้าเป็นการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ก็ต้องกันไว้มาก เพราะผู้เอาประกันตาย หรือสัญญาครบกำหนดก่อนผู้เอาประกันตาย บริษัทก็ต้องจ่ายทั้ง ๒ กรณี

๕. อัตราดอกเบี้ย ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง เงินสำรองก็น้อย แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ เงินสำรองก็มาก

๖. อัตราการมรณกรรม ถ้าอัตรามรณกรรมสูง ก็ต้องกันเงินสำรองมากขึ้น

๗. ส่วนเพิ่มหรือค่าใช้จ่ายของบริษัท ถ้ามีค่าใช้จ่ายมาก ก็ต้องกันเงินสำรองมาก เพราะในปีแรกของการทำประกันชีวิต จำนวนเงินเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจ่ายให้นั้น ทางบริษัทต้องนำไปใช้จ่ายต่าง ๆ มาก จนบางครั้งเบี้ยประกันที่จ่ายในปีแรกเท่ากับศูนย์หรือติดลบ พอหลังจากปีแรกแล้วก็อาจมีตัวเลขของเงินที่หักจากเบี้ยประกันเกิดขึ้น

ปัจจัยสำคัญของการประกันวินาศภัย

นอกจากหลักพื้นฐานของการประกันภัย คือ หลักแห่งความน่าจะเป็นไปได้, กฎแห่งจำนวนมาก และกฎของการเฉลี่ยแล้ว การประกันวินาศภัยยังมีปัจจัยสำคัญอีก ๒ ปัจจัย คือ

๑. การกำหนดเงินสำรองของการประกันวินาศภัย แตกต่างจากการกำหนดเงินสำรองของการประกันชีวิต เนื่องจากการกำหนดเงินสำรองของการประกันชีวิต ต้องสะสมไว้เป็นจำนวนมาก เพราะการประกันชีวิตเป็นสัญญาระยะยาว และต้องจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกันทุกราย เช่น การเวณคืนกรมธรรม์ ครบกำหนดสัญญา หรือมรณกรรม แต่การประกันวินาศภัยนั้น การกำหนดเงินสำรอง จะกำหนดเป็นช่วงเวลาเฉพาะอายุของสัญญานั้น ๆ และเมื่อครบงวดบัญชี เงินสำรองที่กำหนดไว้ในสัญญาฉบับนั้น บางส่วนหรือทั้งหมด (แล้วแต่กรณี) จะถูกหักออกเป็นรายได้ของบริษัท ไม่มีการสะสมไว้ เพราะการประกันวินาศภัยนั้น หากภัยเกิดขึ้น บริษัทก็จะจ่ายสินไหมทดแทนให้ตามสัญญา หากภัยไม่เกิดขึ้น บริษัทก็จะได้เบี้ยประกันนั้นเป็นค่าตอบแทนทั้งหมด

ตัวอย่างเช่น การประกันอัคคีภัย ส่วนมากแล้วสัญญาประกันอัคคีภัยนั้น มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี สมมุติประกันอัคคีภัยไว้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต้องเสียค่าเบี้ยประกัน ๕๐๐ บาท ประกันวันที่ ๑ มีนาคม ครบกำหนดสัญญา ๒๘ กุมภาพันธ์ ของปีต่อไป การกำหนดเงินสำรองของการประกันอัคคีภัยรายนี้ ๑๒๐ บาท หรือ ๑๐ บาทต่อเดือน พอปีดงบบัญชี ๓๑ ธ.ค. บริษัทจะตัดยอดเงินสำรองประกันภัยออกเป็นรายได้ของบริษัท ๑๐๐ บาท เพราะถือว่าครบงวดบัญชีแล้ว และการประกันรายนี้ไม่เกิดความเสียหายใด ๆ บริษัทคงมีภาระรับประกันอีก ๒ เดือน คือ มกราคม และกุมภาพันธ์ จึงจะครบกำหนดของสัญญาฉบับนี้ ดังนั้นในงวดบัญชีใหม่ บริษัทจะกำหนดเงินสำรองรายนี้ ๒๐ บาท ไม่มีการสะสมเงินสำรองไว้เหมือนกับการประกันชีวิต ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า เงินสำรองของการประกันวินาศภัยจะไม่พอกพูนมาก ไม่เหมือนกับการประกันชีวิต

๒. การประกันต่อ (Re-Insurance)

การที่บริษัทรับประกัน รับประกันเกินกำลังทรัพย์ และหาทางลดความรับผิดชอบ โดยการโอนความรับผิดชอบไปให้บริษัทอื่น และรับไว้กับตัวเองเฉพาะส่วนที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ ๑๐% ของทุนบริษัท

ตัวอย่าง บริษัทมีทุนที่ชำระแล้ว + กองทุน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ทุนประกันที่บริษัทจะได้ $= \frac{๑,๐๐๐,๐๐๐ \times ๑๐}{๑๐๐}$

$= ๑๐๐,๐๐๐$ บาท

ถ้านาย ก. ประกันทรัพย์สินราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐.-บาท แต่บริษัทได้รับเพียง ๑๐% ของราคาทรัพย์สินเท่านั้น ดังนั้นอีก ๙๐๐,๐๐๐.-บาท เราจะสามารถรับได้โดยการนำไปประกันต่อกับอีกบริษัทหนึ่ง เพื่อเขาจะได้แบ่งความรับผิดชอบนี้ร่วมกันกับเราด้วย

การประกันช่วง

การประกันช่วง หมายถึง การที่บริษัทอื่นรับประกันเกินอัตรา ส่งประกันมาให้อีกบริษัทหนึ่งร่วมรับประกัน

ในการประกันต่อ หรือประกันช่วง เพื่อเป็นการตัดปัญหาในการที่จะวิตกว่า เขาจะรับหรือไม่รับ จึงมีทางออกของบริษัท คือ

๑. ปกติจะประสานงานเป็นกลุ่ม มีสัญญาผูกมัด (*treaty*) ว่าเมื่อส่ง *re-insurance* มาให้แล้วต้องรับได้

๒. ไม่มีข้อสัญญาผูกมัด (*facultative*) โดยบริษัทประกันจะติดต่อกับบริษัทประกันภัยในกลุ่มหรือบริษัทต่างประเทศ ซึ่งเขาอาจจะรับหรือไม่รับก็ได้

ในการทำ *re-insurance* ก่อให้เกิดความสะดวก และแบ่งเบาความรับผิดชอบของบริษัทประกันภัย เมื่อเป็นเช่นนี้ บริษัทฯ ที่หาประกันมาได้โดยตรงจึงต้องคิดค่าบริการแก่บริษัทฯ ที่รับช่วงบ้างโดยการคิดค่านายหน้า (*commission*) จึงขอแสดงให้เห็นการคำนวณค่านายหน้าดังต่อไปนี้.

บริษัท ก. รับประกันทรัพย์สินราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐.-บาท อัตราเบี้ยประกัน ๑% แต่ในการรับประกันรายนี้เกินจำนวนทุนประกันของบริษัท บริษัท ก. จึงส่งทรัพย์สินประกันนี้ไปให้กับบริษัท ข. ๕๐๐,๐๐๐.-บาท ส่วนที่เหลือบริษัทรับประกันเอง

เบี้ยประกันที่ได้ = ๑๐,๐๐๐.-บาท

ความจริงแล้ว เบี้ยประกันที่ได้ ๑๐,๐๐๐.-บาทนั้น ต้องแบ่งให้บริษัท ข. ๕,๐๐๐.-บาท แต่ว่าบริษัท ก. ทำหน้าที่คล้ายเป็นนายหน้าหากประกันให้บริษัท ข.

จึงคิดค่านายหน้าจากบริษัท ข. อีก ๓๐%

$$= \frac{๕,๐๐๐ \times ๓๐}{๑๐๐} = ๑,๕๐๐$$

บริษัท ข. รับประกันต่อนี้ได้เบี้ยประกัน = ๕,๐๐๐-๑,๕๐๐ = ๓,๕๐๐ บาท

<u>การทำ *Re-Insurance*</u>

มี ๒ วิธีคือ

๑. *Facultative* เป็นวิธีที่ไม่มีข้อตกลงกันล่วงหน้า บริษัทประกันที่ร่วมรับประกันอาจจะรับหรือปฏิเสธได้

๒. *Treaty* ทำกันเป็นสัญญาตกลงกันล่วงหน้าว่า เมื่อมีการส่งประกันมาให้จะต้องรับ จะปฏิเสธไม่ได้ แบ่งเป็น

๑. *Quota Share* คือ ทางบริษัทได้ทำสัญญาตกลงกันไว้ว่า จะให้รับไปเป็นส่วนเท่าไร เช่น ๕%, ๑๐%

๒. *Surplus* คือ จำนวนทุนประกันเกินอัตราของบริษัทก็ส่งไปให้

๓. *Excess of Loss* คือ บริษัทกำหนดวงเงินที่รับชดใช้ให้ถ้าเกิดเสียหาย เช่น จะชดใช้ภายในวงเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท เกินกว่านี้แล้ว เช่น ๑๕,๐๐๐บาท บริษัทฯ ที่รับประกันต่อจะต้องรับผิดชอบส่วนเกินนั้น คือ ๕,๐๐๐.-บาท

ประโยชน์ของการประกันช่วงและประกันต่อ

บริษัทประกันสามารถรับประกัน เกินกำลัง เงินของบริษัทได้โดยไม่ผิดกฎหมาย และ เป็นการสร้าง *good will* ให้แก่บริษัทด้วย เป็นการโฆษณาให้แก่บริษัทว่า บริษัมมี เงินทุนมากมาย ลูกค้ามีความมั่นใจและอาจจะได้ลูกค้า เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง จากความ เชื่อถือของลูกค้าปัจจุบัน นอกจากนั้น ในการประกันต่อ บริษัทที่รับประกันยังได้ช่วย เหลือให้ เพื่อร่วมอาชีพมีรายได้ โดยไม่ต้องออกไปหา ลูกค้า เอง และในทางกลับกัน เมื่อบริษัทรับประกันช่วงจากบริษัทอื่น ก็มีรายได้ เช่นกัน เป็นการ เสริมสร้างความสามัคคีแก่ผู้ร่วมอาชีพ เดียวกัน

ในกรณีที่ผู้รับประกันได้โอนความรับผิดชอบไปให้บริษัทใน เครือ เดียวกัน หรือที่ชอบพอกันแล้ว หากบริษัทฯ ภายในประ เทศไม่สามารถร่วมรับได้แล้ว ก็อาจขายต่อบริษัทรับประกันต่ออาชีพ โดยมากเป็นบริษัทต่างประ เทศที่รับทำประกันต่อโดย เฉพาะก็มี และจะรับไว้ได้โดยไม่จำกัดจำนวน เพราะมีทุนมากมาย เช่น *Swiss Re-Adviser Munic Re-Adviser* บริษัทญี่ปุ่น บริษัทพวกนี้จ่ายค่าทดแทนสูงกว่าบริษัทในประ เทศ จึง เป็นรายได้ให้แก่บริษัทฯ และยังทำให้บริษัทต่างประ เทศมีความ เชื่อถือต่อบริษัท ผลพลอยได้จากการที่บริษัทสามารถนำ เงิน เบี้ยประกันมาหมุนหาประโยชน์ชั่ว เวลาหนึ่ง ก่อนที่จะส่งไปให้บริษัทต่างประ เทศอีกได้ เพราะบัญชีที่บริษัททำไว้ เพื่อบันทึกว่าใน เดือนหนึ่ง ๆ นั้น บริษัทรับประกันไว้กี่ราย ส่งไปให้ เขากี่รายนั้น ไม่มี เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบและทำการหักกลบลบหนี้กัน เพียงปีละ ๒-๔ ครั้ง เท่านั้น

ฉะนั้น พอสรุปได้ว่า *Re-Insurance* นี้ เองที่ทำให้บริษัทประกันทั่วไปมีกิจการ เจริญอยู่ได้ เพราะทำรายได้ให้กับทุกบริษัท โดยที่ไม่ต้องไปหาลูกค้า เอง ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น กับ เป็นการเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างบริษัทประกันภัยด้วยกัน

ประวัติความเป็นมาของบริษัทประกันภัยที่ศึกษา

บริษัทประกันภัยที่มีทั้งการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยอยู่ในบริษัทเดียวกัน ดำเนินกิจการโดยเจ้าของเดียวกัน และใช้ชื่อเดียวกันในประเทศไทยนั้น มีอยู่ ๖ บริษัท เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ๕ บริษัท และเป็นสาขาของบริษัทต่างประเทศ ๑ บริษัท โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ เรียงตามลำดับ การรับอนุญาตจากทางราชการให้ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้ [๑]

๑. บริษัทอเมริกัน อินเตอร์เนชั่นแนล แอสชัวรันส์ (American International Assurance Co., Ltd.) เป็นบริษัทต่างประเทศที่เข้ามาเปิดสาขาดำเนินกิจการในประเทศไทย โดยเริ่มแรกได้เปิดดำเนินกิจการในสาขาการประกันวินาศภัยก่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

---

[๑]สำนักงานประกันภัย, รายงานธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย ๒๕๒๐ (กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๓).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๑ ถนนสตังส์ ฮ่องกง

สำนักงานสาขา *(Branch Office)* ในประเทศ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๑๘๑ ถนน สุรวงศ์ กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุดจดทะเบียน *(Authorized Capital)*	*U.S.* $ ๒๐ ล้าน	*U.S.*$ ๒๐ ล้าน
เริ่มธุรกิจ *(Business Commencement)* ที่ฮ่องกงเมื่อ	๑๔ เม.ย.๒๔๗๔	๑๔ เม.ย.๒๔๗๔
เริ่มธุรกิจ *(Business Commencement)* ประเทศไทย เมื่อ	๑ ต.ค.๒๔๘๑	๒ มี.ค. ๒๔๙๔

๒. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย จำกัด

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่เลขที่ ๑๖๐ ถนนสาธรเหนือ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุดจดทะเบียน *(Authorized Capital)*	๘ ล้านบาท	๘ ล้านบาท
มูลค่าหุ้นละ *(Par Value Per Share)*	๑๐๐ บาท	๑๐๐ บาท
เงินทุนชำระแล้ว *(Paid-up Capital*	๘ ล้านบาท	๘ ล้านบาท
เริ่มธุรกิจเมื่อ *(Business Commecement)*	๒ ก.พ.๒๔๘๕	๒๘ ธ.ค.๒๔๘๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. บริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๓๑๕ ถนนสีลม กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุนจดทะเบียน *(Dctoorized Capital)*	๒๐ ล้านบาท	
มูลค่าหุ้นละ *(Par Value Per Share)*	๑๐๐ บาท	
เงินทุนชำระแล้ว *(Paid-up Capital)*	๑๖.๒๕ ล้านบาท	
เริ่มธุรกิจเมื่อ *(Business Commencement)*	๒๒ ก.ค.๒๔๘๙	๑ ก.พ. ๒๔๙๓

๔. บริษัทไทยประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่ที่ ๒๔๕ ถนนสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุนจดทะเบียน *(Acthorized Capital)*	๕ ล้านบาท	๑๕ ล้านบาท
มูลค่าหุ้นละ *(Par Value Per Share)*	๑,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท
เงินทุนชำระแล้ว *(Paid-up Capital)*	๕ ล้านบาท	๑๕ ล้านบาท
เริ่มธุรกิจเมื่อ *(Business Commencement)*	๓ ก.พ.๒๔๙๐	๒๖ มี.ค.๒๔๙๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕. บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่ที่ ๑๖๖๑ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุนจดทะเบียน *(Acthorized Capital)*	๑๐ ล้านบาท	๑๐ ล้านบาท
มูลค่าหุ้นละ *(Par Value Per Share)*	๕๐๐ บาท	๕๐๐ บาท
เงินทุนชำระแล้ว *(Paid-up Capital)*	๕.๒๕ ล้านบาท	๒.๒๕ ล้านบาท
เริ่มธุรกิจเมื่อ *(Business Commencement)*	๑๑ ม.ค.๒๔๙๒	๒๑ มี.ค.๒๔๙๔

๖. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด

สำนักงานใหญ่ *(Head Office)* ตั้งอยู่ที่ ๓๓๕ ถนนเจริญกรุง เขตป้อมปราบ กรุงเทพมหานคร

	ประกันวินาศภัย	ประกันชีวิต
เงินทุดจดทะเบียน *(Acthorized Capital)*	๑๐ ล้านบาท	๑๐ ล้านบาท
มูลค่าหุ้นละ *(Par Value Per Share)*	๑,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท
เงินทุนชำระแล้ว *(Paid-up Capital)*	๒.๕ ล้านบาท	๒.๕ ล้านบาท
เริ่มธุรกิจเมื่อ *(Business Commencement)*	๑ ก.พ.๒๔๙๔	๗ มี.ค. ๒๔๙๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพโดยสรุป

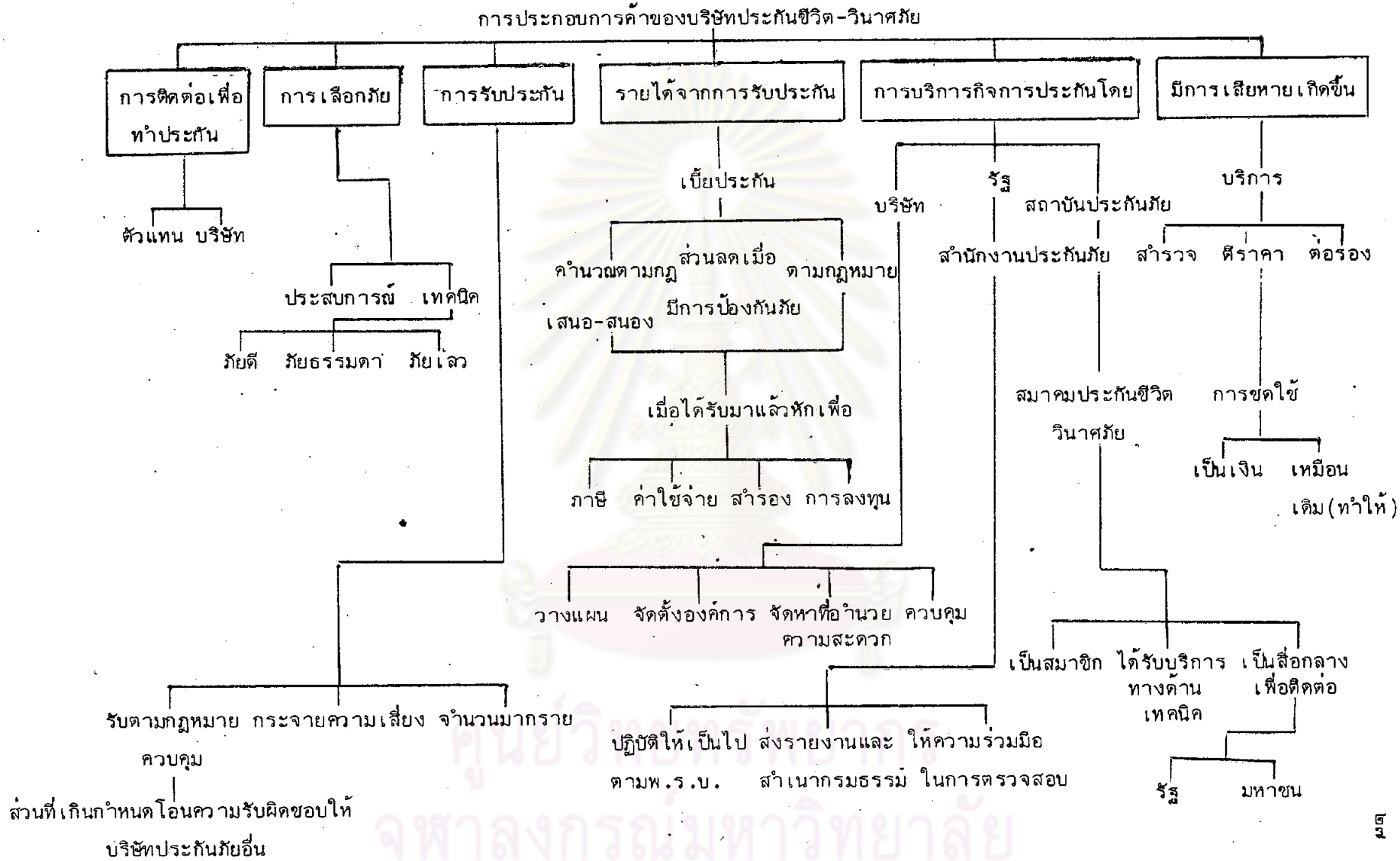

แนวนโยบายและวัตถุประสงค์

บริษัทประกันภัยที่มีทั้งการประกันชีวิต และวินาศภัยอยู่ในบริษัทเดียวกันทั้ง ๖ บริษัทนั้น มีแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ นอกจากการก่อตั้งบริษัทขึ้นมาเพื่อหวังผลกำไรในการดำเนินการแล้ว บริษัทเหล่านี้ยังได้เล็งเห็นถึงการให้บริการแก่บุคคลทั่วไป และนิติบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ทุกรูปแบบของการประกัน คือ มีทั้งการประกันชีวิตของบุคคลธรรมดาทั่วไป การประกันชีวิตกลุ่ม และการประกันวินาศภัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว โดยได้คำนึงถึงภาระความจำเป็นของบุคคลหรือนิติบุคคล ที่จำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองภัย ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ โดยวิธีการเฉลี่ยความเสี่ยงภัยร่วมกัน โดยเป็นตัวกลางในการรับภาระในภัยนั้น ๆ แทน

ภัยที่เกิดขึ้นต่อชีวิตมนุษย์นั้น [๑] คือภัยที่เกิดจากการขาดรายได้มาจุนเจือตนเองและผู้ที่อยู่ในอุปการะ ได้มีการจำแนกภัยออกเป็น ๓ ชนิดคือ

๑. ภัยอายุสั้น บุคคลที่เสียชีวิตก่อนเวลาอันควรนั้น รายได้ของเขาที่ควรจะได้ในอนาคต ต้องหยุดชะงักลง ทำให้ครอบครัวหรือผู้ที่อยู่ในอุปการะของเขาต้องขาดรายได้ ขาดที่พึ่ง การทำประกันชีวิตจะช่วยแบ่งเบาภาระลงได้

๒. ภัยอายุยืน บุคคลที่มีอายุยืนยาวมากเกินไป ช่วงเวลาที่เขาแก่นั้น เขาหมดสภาพที่จะทำงานหารายได้แล้ว ต้องเป็นภาระแก่ลูกหลาน การทำประกันชีวิต ก็เป็นการสะสมทรัพย์มาจุนเจือเมื่อยามชราได้

๓. ภัยทุพพลภาพ คือภัยที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ทำให้บุคคลนั้นทุพพลภาพหรือพิการ อาจจะชั่วคราว หรือพิการสิ้นเชิงตลอดชีวิต ทำให้รายได้ของเขาหยุดชงัก เพราะทำงานไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็ยังไม่เสียชีวิต ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่น การทำประกันชีวิตจะช่วยนำเอารายได้ชดเชยมาจุนเจือแก่เขาได้

---

[๑] ฝ่ายการศึกษา, เอกสารประกอบคำบรรยาย, บริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด, พ.ศ. ๒๕๑๙.

นอกจากนี้แล้ว [๑] การประกันชีวิตยังเป็นแหล่งระดมเงินทุนแหล่งใหญ่ของประเทศ เพื่อนำเงินทุนนั้นเข้ามาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ กล่าวคือ การประกันชีวิตเป็นการช่วยสะสมเงินทุนเพื่อพัฒนาประเทศ โดยเบี้ยประกันชีวิต หลังจากหักเป็นค่าใช้จ่ายในการชดใช้ค่าเสียหายต่อชีวิต และหักเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัทแล้ว เงินส่วนที่เหลือจะพอกพูนขึ้น เป็นเงินสำรองก้อนมหึมา เงินสำรองประกันชีวิตเหล่านี้ บริษัทสามารถนำไปให้รัฐบาลหรือเอกชนกู้ไปทำการลงทุน อันเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ ทำให้การสร้างสรรขยายตัวออกไป ทำให้ประชาชนมีงานทำมากขึ้น เป็นผลดีแก่สวัสดิภาพทั่วไปของประชาชน

---

[๑] สารอาคเนย์, วารสารของบริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด ฉบับที่ระลึกเปิดสำนักงานสาขาจันทบุรี (กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, ๒๕๒๑), หน้า ๓๔.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย